
Øyeblikkelig hjelp bør forkortes som ø-hjelp

SPRÅKSPALTEN

KASHIF WAQAR FAIZ

kashiffaiz@gmail.com

Kashif Waqar Faiz er spesialist i nevrologi, ph.d. og master i helseadministrasjon.

I ordbøkene finnes det ingen anbefalt forkortelse for *øyeblikkelig hjelp*. Det trenger vi.

Illustrasjon: Science Photo Library / NTB

Uttrykket *øyeblikkelig hjelp* brukes mye i helsetjenesten, men det har ingen anbefalt eller normativ forkortelse. Helsepersonelloven § 7 definerer *øyeblikkelig hjelp* som helsehjelp som fremstår som påtrengende nødvendig (1), noe som i forarbeidene er beskrevet som «fare for liv eller fare for alvorlig forverring av en helsetilstand» (2). I klinisk praksis snakkes det om *øyeblikkelig hjelp-pasienter* og *øyeblikkelig hjelp-innleggelser* hvor man ikke kan vente med å vurdere om det foreligger alvorlig sykdom eller skade som krever rask behandling, som oftest under vurdering på legevakt eller i akuttmottak.

Et nettsøk viser at det finnes flere ulike varianter av forkortelser for *øyeblikkelig hjelp*: *ø.hj.*, *øhj*, *ØHJ*, *ØH*, *ø-hjelp*, *Ø-hjelp* og *øhjelp*. Ordbøkene gir ingen veiledning.

Hovedregelen er at forkortelser skal ha små bokstaver og punktum (3), det vil si heller *ø.hj.* enn *øhj* og *ØHJ*. *Ø.hj.* likner på andre vanlige forkortelser, som *f.eks.*, *bl.a.* og *d.d.* Initialordet *ØH* brukes først og fremst i forbindelse med kommunale *øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD)* (4).

Bokstavsammensetninger skal som regel ha bindestrek, og fellesnavn skal ha små bokstaver (5), det vil si heller *ø-hjelp* enn *Ø-hjelp* og *øhjelp*. Andre eksempler på vanlige bokstavsammensetninger er *p-pille*, *e-post* og *u-land*. Forkortelser brukes først og fremst i skriftspråket, men en del er også vanlige i talespråket, spesielt hvis de lar seg uttale som vanlige ord, som *cand.med.*, *hiv* og *kols*.

Jeg foreslår at *ø-hjelp* brukes som den foretrukne forkortelsen for *øyeblikkelig hjelp*. Fordelen med *ø-hjelp* fremfor *ø.hj.* er at forkortelsen kan brukes både i skriftlig og muntlig kommunikasjon, og den vil være kjent for alle.

LITTERATUR

1. LOV-1999-07-02-64. Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64> Lest 29.5.2020.
2. Ot.prp. nr. 13 (1998–99). Om lov om helsepersonell m v (helsepersonelloven). <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-13-1998-99-/id159428/?ch=1> Lest 29.5.2020.
3. Språkrådet. Forkortelser. <https://www.sprakradet.no/sprakhjelp/Skriveregler/Forkortinger/> Lest 29.5.2020.
4. Faiz KW. KAD, ØHD eller KØHD? Tidsskr Nor Legeforen 2019; 139. doi: 10.4045/tidsskr.18.0978. [CrossRef]
5. Korrekturavdelingen.no. Forkortelser: Hvordan skrive forkortelser? <https://www.korrekturavdelingen.no/forkortelser.htm> Lest 29.5.2020.

Publisert: 26. oktober 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0488
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. februar 2026.